

6 perc

14.nap / Isten az életre szabadít fel

Márk 5, 1-20

1 Azután elmentek a tenger túlsó partjára, a gadaraiak földjére.

2 Amikor kiszállt a hajóból, egyszer csak szembejött vele a sírboltok közül egy tisztátalan lélektől megszállott ember,

3 aki a sírboltokban lakott, és akit már láncsal sem tudott megkötözni senki,

4 mert már sokszor meg volt kötözve bilincsekkel és láncokkal, de szétszaggatta a láncokat, a bilincseket pedig összetörte, úgyhogy senki sem tudta megfékezni.

5 Éjjel-nappal mindig a sírokban és a hegyek között kiáltozott, és kővel vagdosta magát.

6 Amikor távolról meglátta Jézust, odafutott, leborult előtte,

7 és hangosan felkiáltott: Mi közöm hozzád, Jézus, a magasságos Isten Fia? Az Istenre kérek, ne gyötörj engem!

8 Jézus ugyanis ezt mondta neki: Menj ki, tisztátalan lélek, ebből az emberből!

9 És megkérdezte tőle: Mi a neved? Az így felelt: Légió a nevem, mert sokan vagyunk.

10 És nagyon kérte őt, hogy ne űzze el őket arról a vidékről.

11 Ott a hegyoldalban egy nagy disznónyáját legeltettek,

12 ezért a tisztátalan lelkek azt kérték tőle: Küldj minket a disznókba, hadd menjünk beléjük!

13 Ő megengedte nekik, a tisztátalan lelkek pedig kijöttek, és belementek a disznókba; a nyáj, mintegy kétezer állat a meredekről a tengerbe rohant, és belefutott a tengerbe.

14 A legeltetők pedig elfutottak, és elvitték a hírt a városba és a környékre. Erre kijöttek az emberek, hogy lássák, mi történt.

15 Amikor Jézus közelébe értek, és látták, hogy a megszállott, akiben a légió volt, felöltözve ül, és eszénél van, félelem fogta el őket.

16 Akik pedig látták, elmondták nekik, hogy mi történt a megszállottal és a disznókkal.

17 Ekkor kérlelni kezdték Jézust, hogy menjen el a határukból.

18 Amikor azután beszállt a hajóba, kérte őt az előbb még megszállott ember, hogy vele maradjon.

19 Ő azonban nem engedte meg neki, hanem így szólt hozzá: Menj haza a tiedhez, és vidd hírüket, milyen nagy dolgot tett veled az Úr, és hogyan könyörült meg rajtad.

20 Az pedig elment, és hirdetni kezdte a Tízvárosban, hogy milyen nagy dolgot tett vele Jézus, és mindenki csodálkozott.

Nem nagyon jutna senkinek sem eszébe, hogy ezt a történetet a Biblia negyven legfontosabb története közé számítsa. Túl sok kérdést vet fel. Én azért választottam ki, mert különösen találóan tárja elénk az ember szabadságának és megkötözöttségének kérdését.

Egyik általános meghatározása szerint a szabadság az, amikor senki nem írja elő az embernek, hogy mit csináljon vagy mit nem. Ezt a gadarai megszállott vidáman kipipálhatja. Kiszabadult a mások béklyóiból, füttyül rá, mit mondanak neki, mindenkit lerázott magáról, és bebizonyította nekik, hogy nem hagyja befogni magát, hogy bárdo latlan dühével erősebb mindenki másnál. Teljességgel független a külső kényszerítő erőktől, és mégis mindenki számára nyilvánvaló, hogy ez az ember minden, csak nem szabad. Ő, aki minden külső láncot lerázott magáról, belsőleg egészen borzalmas módon megkötözött.

Itt egy lényegi dolgot tanulunk meg a szabadságról: nemcsak az a fontos, hogy tudjuk, mitől akarunk szabadok lenni, hanem az is, hogy mire. És hogy rengetegféle láncból megszabadulhatunk: de ha nem vagyunk tisztában azzal, hogy mit akarunk a szabadságunkkal, mihelyst leráztuk a régi láncainkat, egyik rabságból a másikba esünk. Ez az ember valamilyen benne uralkodó erő rabja most, és kérdés, hogy melyik rabság a rosszabb. Saját magának okoz fájdalmat, ezt olvashatjuk. Segítségért kiabál, ugyanakkor elkerget mindenkit, aki közelített hozzá.

14.nap / Isten az életre szabadít fel

"Gyere ide, menj innen!"

Belső meghasonlottsága a Jézussal való találkozásában is megmutatkozik. Az ember odamegy Jézushoz - valószínűleg érzi a gyógyító erejét -, de mondani azt mondja: "Menj innen!" Lába elveti magát, de az alárendeltségnek eme gesztusa közben védekezését és ellenkezését önti szavakba. Sejtí, hogy Jézus lehet a problémájának megoldása, de nem tudja, hogy valóban akarja-e, amit Jézus tartogat számára. A szabadságot keresi, melyet Jézus hozhat neki, ugyanakkor fél is tőle.

Ebben hasonlít a legtöbbünkre. A legtöbb ember fél a szabadságtól. Még ha lelkünk legmélyén vágyunk is rá, van bennünk valami, ami küzd e szabadság ellen: "Menj innen, ne gyötörj!" Mert a szabadság kényelmetlen dolog. És a hozzá vezető út nem is olyan egyszerű. A szabadság azt jelenti, hogy elhagyom a megszokottat, és új útra indulok, ami pedig fáradságos dolog. **A szabadság azt jelenti, hogy felelősséget vállalunk magunkért, azért, amik vagyunk és amit teszünk.**

A rabszolgaság ezzel szemben minden hátrányával együtt azt jelenti, hogy mindig van valaki, akit okolhatunk a problémáink miatt. Így sokan közülünk meghasonlottak, mint a gadarai férfi. Többre becsüljük az ismert boldogtalanságot egy ismeretlen jövőnél. Senki nem tudja közülünk, mi történik, ha Isten belép az életébe. A sírboltokban tartózkodás fájdalmát legalább ismerjük. És valahogy ki is egyeztünk vele.

Jézus ezt kérdezi a lélektől: "Mi a neved?" És az így válaszol: "Légió, mert lelkek egész serege vagyok." Ennek az embernek nemcsak két szív ver a mellében - ó jaj! hanem teljességgel meghasonlott és széthasadt a benne tomboló és parancsolgató hangok sokasága miatt, amelyeknek engedelmeskedik. Énjét idegen seregek foglalták el, és vastag csizmáikkal menetelnek a lelkében. És valahányszor kinyitja a száját, felmerül bennünk a kérdés: mi az, ami ebben kifejezésre jut? Lelki betegség? Az állati ösztön, amely mindnyájunkban forrong, és amely különösen démoninak tűnik, amikor akadálytalanul és szüretlenül napfényre tör belőlünk? Vagy tényleg valamiféle démonokról van szó, vagyis a láthatatlan világhoz tartozó lényekről, akik hatalmukba kerítették ezt az embert?

Vagyis másképp kifejezve:

Mi a "megszállottság"?

Az Újszövetség ennek az embernek a viselkedését démoni megszállottságra vezeti vissza. Bevallom, nekem nehezemre esik elfogadni ezt az elképzelést. Talán túlságosan is korom gyermeke vagyok ahhoz, hogy ezt minden további nélkül elhiggyem. Másrészt viszont Jézus lényeges megbízásainak egyike, melyeket a tanítványainak adott, hogy űzzék ki a gonosz lelkeket. De akár valamiféle szellemeket képzelünk el, akik rárohannak egy emberre, akár más módon magyarázzuk a dolgot, az biztos, hogy napjainkban is létezik ez a jelenség, amelyet a Biblia megszállottságnak nevez. Nézzük csak a "tüneteket", amelyektől történetünk embere szenved:

- » Már nem önmaga: úgy tűnik, ezerféle hang szól hozzá, nem csak a sajátja.
- » Egyre nagyobb elzárkózottságban él.
- » Majdhogynem az önpusztításig menő fájdalmat okoz saját magának.
- » "Sírboltokban" lakik: körülötte minden halott és terméketlen.
- » Segítségért kiált, ugyanakkor fél tőle.

Bárhogy is akarjuk magyarázni: amikor egy embert ezek a tünetek tömegestül összesűrűsödve ennyire kínoznak és saját személyiségétől elidegenítenek, lehet-e mást mondani, mint hogy "démoni" jelenségről van szó? Napjainkban talán pszichés megbetegedésről beszélünk, de a fenti tünetekhez egyéb tények is vezethetnek: külső vagy belső kényszerek, terhelő fizikai betegség, egy ideológia, szenvedélybetegség, félelem, függő viszony vagy bármi más. Számtalan ilyen "démon" létezik: "Légió" a neve, ezer életformával és ezer arccal.

14.nap / Isten az életre szabadít fel

Azt hiszem, egyik vagy másik tünetet egy kicsit mindegyikünk ismeri, akár saját életéből, akár másokéból. Nem azért szerepel ez a történet a Bibliában, hogy azon ámuljunk, milyen furcsa emberek éltek akkoriban. A gadarai megszállottból valami bennünk is él, egyikünkben több, másikunkban kevesebb. Életünk során elég sok olyan kötöttségbe keveredünk, amely megfoszt a személyiségünktől. Ez a szöveg tükröt tart elénk, ugyanakkor megmutatja azokat a lépéseket is, amelyeket a szabadulásunk érdekében tehetünk

A szabadulás három lépése

Az első lépés: Jézus megkérdezi a démont, mi a neve. Régi terápiás alapelv: ami nincs néven nevezve, azt nem lehet meggyógyítani. Ezért a szabadulás egyik fontos lépése az, hogy egyáltalán megnevezzük a problémát. A "démonok" a sötétben tenyésznek, ezért a "démont" az árnyékvilág névtelenségéből, az alvilágból, illetve a tudatalatti világából a világosságra kell hozni. Ezért teszi fel a kérdést Jézus: "Hogy hívnak?" - Ez a mindent eldöntő kérdés. Ha valakinek problémája van, azt kérdezi: "Mit kell tennem?" Vagy ami még rosszabb: "Ezt mivel érdemeltem meg?" De sokkal jobban segítene az a kérdés, hogy "Ki vagyok én valójában?", "Mi él bennem?" vagy: "Mi zajlik a lelkemben?" Erre kellene odafigyelni és bevallani magunknak: "Nem is vagyok olyan szabad, mint ahogy azt magam és mások előtt eljátszottam. Idegen »szellemek« légiója él bennem, amelyek fogva tartják a lelkemet."

Második lépés a provokáció: "Menj ki, te tisztátalan lélek!" Ez egyértelmű bejelentés. Jézus - ellentétben sok emberrel a környezetünkben - nem kerülgeti udvariasan a problémát, hanem tisztán kimondja: "Van valami az életedben, ami tönkretesz, és ami mindennek árt körülötted. Meg kell válnod tőle." Történetünkben ez több lépésben történik. A szellemek egyáltalán nem hajlandók azonnal engedni. Vitatkozni kezdenek, és a démon csak ebben a részletes beszélgetésben közli a nevét. Ami itt történik, az bőven túllép egy terápián. Itt arról van szó, amit a Biblia "hatalomnak" nevez: Istentől eredő erőről. Az idegen uralomnak és személyiségünk veszteségének van egy olyan mértéke, amelyből képtelenség kizárólag emberi eszközökkel kiszabadulni. Szinte minden erre vonatkozó bibliai szöveg tisztán kimutatja: Isten bekapcsolása, a hit imája nélkül egy ilyen "megszállotton" lehetetlen segíteni. És most jön a történet érthetetlen része. Ne kérdezd, miért engedi meg Jézus a szellemeknek, hogy a disznócsordába szálljanak. Akárhogy is csűröm-csavarom a dolgot, ez politikailag egyszerűen nem korrekt. Számtalan szövegmagyarázatban az áll, hogy a történetnek ez a része jámbor betoldás, melyet a szerző talált ki. De akkor felmerül a kérdés: mit akart vele mondani? És igazából csak két dolog jut eszembe erre: egyrészt a kétezer disznó képe azt mutatja, micsoda erők tombolnak néha bennünk, milyen könnyelműen ámítjuk magunkat és a környezetünket ezzel kapcsolatban, és milyen hatalmas bennünk a pusztítás lehetősége. A másik pedig: a démonok valóban elvonultak, a feledés tengerébe merültek. Igen, valóban lehetséges, hogy mindaz eltűnjön, ami azelőtt annyira terhelt bennünket. Lehetséges, hogy valaki teljességgel szolgátságban él, de amikor Jézus az életünkbe lép, a szabadság áramlik be vele.

Harmadszor: Jézus megbízást ad az embernek. Őrá a nem zsidó területen van szüksége. Ki más lehetne jobb tanúságtevője az evangélium szabadító erejének? Ha Jézus valakit meggyógyít, ezt mindig megbízatással kapcsolja össze. A valamiből való szabadulásnak csak akkor van értelme, ha az egy valamire való szabadsággal párosul. Ha egy régi rabságból nem akarok újba esni, akkor vízióra, jövőképre van szükségem, melyért bevetem a frissen szerzett szabadságomat. Jézusnál ezért nincs szabadulás megbízatás nélkül. A szabadság, amellyel megajándékoz minket, nemcsak régi szokásoktól való megszabadulás, hanem a szeretetre, az odaadásra való szabadság, egyszóval: szabadság arra, hogy elvégezzük isteni küldetésünket. Lehet, hogy egyes kötéleinktől soha nem szabadulunk meg. De ha az életünket Jézus elé visszük, akkor mindig képesek leszünk azt tenni, amire Isten teremtett bennünket. És ez az összes létező szabadság között a legfontosabb.

"A szabadság olyan dolog, amelynek jelenléte kevesebb élvezetet nyújt, mint amennyi fájdalmat a hiánya."

Jean-Paul Sartre

14. Keress egy számodra kedves áldást/imádságot és ezt a nap folyamán többször mondd el és ízelegsd, mit jelent a te életedre nézve.

[A könyv megvásárolható:

<https://www.lutherkiado.hu/kiadvanyok/konyvek/lelkiseg/486-40-nap-alatt-az-en-koru/>]